

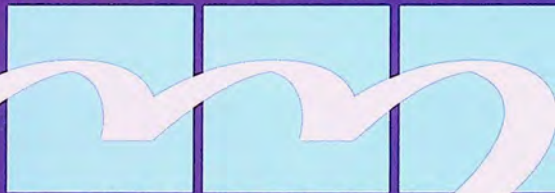

**ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА**

**60.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
17.09-03.10.2021
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**60.
INTERNATIONAL FESTIVAL
17.09-03.10.2021
RUSE, BULGARIA**

**RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE**

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

60. Международен фестивал МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

17 септември – 3 октомври 2021

Концерт без оркестър

ЛЮКА ДЕБАРГ пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890860

23.09. четвъртък, 19 ч.
Доходно здание

49/1082

ПРОГРАМА

I.

ЙОХАН СЕБАСТИАН БАХ

(1685 – 1750)

Италиански концерт, фа мажор, BWV 971

1735

Allegro

Andante

Presto

РОБЕРТ ШУМАН

(1810 – 1856)

Соната за пиано №3, фа минор, оп. 14

1836

Allegro

Scherzo. Molto comodo

Quasi variazioni (Andantino de Clara Wieck)

Prestissimo possibile

II.

ГАБРИЕЛ ФОРЕ

(1845 – 1924)

Баркарола №3, сол-бемол мажор, оп. 42

АЛЕКСАНДЪР СКРЯБИН

(1872 – 1815)

Соната за пиано №4, фа-диез мажор, оп. 30

1904

Andante

Prestissimo

ГАБРИЕЛ ФОРЕ

(1845 – 1924)

Балада, фа-диез мажор, оп. 19

1881

АЛЕКСАНДЪР СКРЯБИН

(1872 – 1815)

Фантазия за пиано, си минор, оп. 28

1900 – 1901

Отправна точка за създаването на новия жанр *клавирен концерт* Йохан Себастиан Бах открива в традициите на италианската цигулкова школа, култивирала нови форми на соловата светска музика. Първите му образци възникват като транскрипции на цигулковите концерти на Вивалди, от които Бах взимаша тричастната контрастна структура, блестящата виртуозност, хомофонното развитие, интонационно обогатената с елементи от фолклора мелодика. Интересен е фактът, че почти всичките му концерти за клавесин са написани първоначално за цигулка. Пътят към създаване на оригиналния клавирен концерт, за чиито пръв образец се счита *Италианският*, написан през 1735, преминава през търсене на специфични похвати в клавирната техника и създаване на нова апликатура, в която използването на петте пръста на ръката дава възможност за постигане на практически невъзможното до този момент за клавесина *legato*.

Названието *Италиански* е дадено от самия автор, може би заради подчертаната близост с увертюрите на опера *buffa*, клавирния стил на Доменико Скарлати, кантилената и бравурността на Вивалди. Новаторството на Бах към принципа на концертността се заключава и в това, че в този оригинално създаден за клавесин концерт, солирацията инструмент се оказва самодостатъчен за нейната категорична защита – творбата е написана за клавесин с два мануала без съпровод на оркестър.

Първата част е в старинна сонатна форма, основана върху съпоставяне на главната звънка, енергична тема – *Ритурнел*, и интермедии върху нов музикален материал – моторна, оживена тема и светла с капризен рисунък във висок регистър. Свободно импровизационната кантилена в *Андантето* създава усещане за безкрайност на мелодичната линия, а в мечтателно-лиричната поетичност трепти сдържана експресия. Уникалността на финала, написан във формата на *Рондо*, е в концентрацията на движението, стремителната динамика и развития полифонично жанрово-танцуваелен тематизъм.

През лятото на 1836, напълно отделен от Клара, време, което той нарича *най-мрачния ми период*, Шуман създава Третата си соната за пиано с мисълта за любимата си върху тема, композирана от нея. Жанровото наименование и структурата на цикъла претърпяват редица трансформации. Първоначално творбата е

петчастна с две скерци. По съвет на издателя Хаслингер, те са отстранени. Отпечатана е в три части със заглавие *Концерт без оркестър*. Но целта да се възбуди апетита на по-любопитната публика е неуспешна. По-късно, по съвет на Мошелес, Шуман издава за втори път композицията (1853) с наименованието *Трета голяма соната*, възвръщайки едно от изключените по-рано скерци. Сонатата е твърде своеобразна – по външен признак – четиричастен цикъл, а по своята същност – серия свободни вариации върху една тема. Композиторът съвършено ясно осъзнава необичайността ѝ и пише на Мошелес: *Вие можете да се учудите какви странни странности има на този свят...* Въпреки че първото ѝ публично представяне прави Брамс през 1862, сонатата дълго остава сред най-малко известните творби на Шуман. Ако централните вариации са добре познати, това до голяма степен се дължи на факта, че те са любимата пиеса за бис на Владимир Хоровиц, който смята, че творбата е *сред най-страстните произведения на Шуман и заслужава по-широка аудитория*.

Най-богата и разнообразна е първата част, в която енергичната мъжественост се сменя с дълбока скръб, а замислената елегичност съседства с радостна възбуда. Темата на Клара тук претърпява множество лирични вариации, а в скерцото хипнотизира с действеност и енергичност. Вариационната форма получава най-пълнен израз в третата част, наречена от автора *Андантиното на Клара Вик*. В четирите вариации темата се трансформира постепенно, достигайки до изключителна страст и драматизирана диалогичност. Стремителното движение, пламенните емоции и бързото темпо на финала въздействат като брилянтен и мощен неударжим поток.

Стремейки се да се отдалечи от патоса на Берлиоз и точната конструктивност на Сен-Санс, обръщайки се към изкуството на добаховата епоха, френската песен и григорианското песнопение, **Габриел Форе** е първият от френските композитори, проправил пътя от строгото мъжествено изкуство на Цезар Франк към пленителната нежност и трепет на зараждащия се импресионизъм. *В Баладата за пиано Форе, подобно на Дебюси и Равел, попада под неустоимия чар на ефирния хармоничен език, гъвкав, проникновен, с който той отваря нова страница в история на френската музика. Образната структура на Баладата, асоциираща приемстве-*

ност с Шопен, е далеч от драматичното съдържание в баладите на полския композитор... Със спокойна, цветно преливаща се мелодия започва това омайващо стихотворение за уханието на лятна южна нощ, последвано от втора тема, напомняща за полъх на лек вятър. Постепенно всичко започва да се движи с поразителна свежест и яркост на модулациите и цветовете, а в третата тема звучи танцът на елфите. Баладата завършва с приказна феерия, в чийто крехък блясък като в сън, се разтварят трите теми на произведението (Алфред Корто).

Баладата е посветена на Камий Сен-Санс, създадена е през 1877 за соло пиано, но е по-известна във версията си за пиано и оркестър, която той прави през 1881 по предложение на Лист. Известен е фактът, че когато Форе се среща с Лист във Ваймар през 1877, за да му представи творбата си, Лист заявява: *Много е трудно. Нямам повече пръсти!*

Фантазията за пиано оп. 28 по оригиналността и новаторството на хармоничната тъкан се счита за гранично произведение между ранния и зрелия период на Скрябин. В нея контрастно се съпоставят драматична тема с трагичен оттенък и красива лирико-поетична мелодия, развита с изключително темброво майсторство.

Със завършената си цялостна програмна концепция, филигранната обработка на детайлите, майсторски използваните изразни средства и новаторска структура **Четвъртата клавирна соната** открива втория зрял период в творчеството на Скрябин. Идеята и съдържанието ѝ не могат да бъдат точно преразказани, поради факта, че тя не е конкретно програмно произведение, а творба със зашифрована пределно символистична програмност, допускаща различни, макар и сходни варианти на тълкуване. Въпреки, че е конструирана като двучастен цикъл, тя се възприема като едночастна, поради изграждането ѝ върху една лайттема и трансформирането ѝ в нейната психологическа противоположност – от съвършената изтънченост към порив, копнеж и съзерцание на съблазнителната звезда (първа част) към величествения екстатичен *полет към звездата* (втора част). Цялата соната е импулс и движение към светлата цел – нарисуваната в началото мистериозна и завладяваща мечта. Пътят към нея минава и през дълбоките сфери на

трагедията. Сиянието на далечната заветна мечта расте като блясъка на гигантско светило и се слива с екстатичната радост от стремежа към него. Определят я като първият вдъхновен опит на Скрябин за претворяване на космическото в музиката.

Интересно е, че след написването ѝ, в метафорично-символистичен стих, Скрябин описва нейния смисъл:

*В лека мъгла, в прозрачната пара,
в далечината изгубена, но все още отчетлива,
меко сияе звезда.
Колко красиво е! Синкавата тайна
на сиянието ѝ
ме примамва, приспива ме напевно.
О, вземи ме при себе си, далечна звезда!
Потопи ме в трептящите лъчи
на сладката светлина!
Остро желание, сладострастно, лудо, но и сладко,
безкрайно, без цел – само страст –
Бленувам!
Но не! Подскачам от радост,
Свободно излитам.
Безумен танц, божествена игра!
Опияняващ, сияещ!
Към теб, обожаема звезда,
копнея да полетя.
Безумен танц, божествена игра!
Опияняващ, сияещ!
Към теб, даром сътворен за мен,
за да служи на целта,
моят полет освободен!
В тази пиеса
чист каприз са
моментите, когато те забравям,
понесен във водовъртеж и се отклонявам
от блестящите лъчи.
В силата на желанието
угасваш,
о, далечна цел.*

*Но ти винаги сияеш!
Как те желая винаги!
Все по-голяма си, Звезда!
Сега си Слънце,
Ярко Слънце! Слънце на триумфа!*

*Приближавам се към теб с желанието си за теб,
потопям се вменящи се вълни,
о, радостен бог!
Поглъщам те,
море от светлина.
А моята пък светлина
от светлината ще погълне теб!*

Превод Стела Енчева

От посещението на Глен Гулд в Москва и победата на Ван Клайбърн на конкурса „Чайковски“ в „жегата“ на студената война, никога никой друг чуждестранен пианист не е предизвиквал такава истерична треска.
Оливър Белами, *The Huffington Post*

Невероятната дарба, артистична визия и творческа свобода на **Люка Дебарг** се проявяват в изпълнението му на Международния конкурс *Чайковски* през 2015, когато той е отличен с така желаната награда на *Московската асоциация на музикалната критика*.

Днес Люка е канен като изпълнител не само на рецитали, но и като солист на водещи оркестри в най-престижните зали по света, като тези на Берлинската филхармония, *Концертгебау* (Амстердам), Театъра на *Шанз-Елизе* и Парижката филхармония, *Уигмор Хол* и *Роял Фестивал Хол* в Лондон, *Алте Опер* във Франкфурт, Кьолнската филхармония, *Сантъри Хол* в Токио, концертните зали в Пекин, Шанхай, Тайпей, Сеул и разбира се, Голямата зала на консерваторията *Чайковски* в Москва, концертната зала на *Марийския театър* в Санкт Петербург и *Карнеги Хол* в Ню Йорк. Участва няколко пъти и в летните фестивали на Ла Руж д'Антерон и Вербие.

Сътрудничи редовно с артисти от класата на Валери Гергиев, Михаил Плетньов, Владимир Юровски, Андрей Борейко, Туган Сокиев, Владимир Сливаков и Бертран де Били. Изпълнява камерна музика с Гидон Кремер, Янин Янсен и Мартин Фрьост.

Роден през 1990, Люка следва крайно неконвенционален път към успеха. След като открива класическата музика на 10-годишна възраст, бъдещият музикант започва да подхранва своята страст и любопитство с разнообразни творчески и интелектуални занимания, които включват изучаването на съвременни литературни и философски изследвания. Срещата му със знаменитата

преподавателка по пиано Рена Шерешевская се оказва повратна точка: нейните възприятия и насоки вдъхновяват Люка, да се посвети на музиката професионално за цял живот.

Страстен изпълнител с интегритет и зашеметяваща комуникативна сила, Люка Дебарг черпи вдъхновение за своето свирене от литературата, живописата, киното и джаза, като оформя силно персонална интерпретация на един внимателно подбран репертоар. Макар същинският репертоар за пиано да е в центъра на неговата кариера, той е запален изпълнител на творби от по-малко познати композитори като Карол Шимановски, Николай Метнер или Милош Магин.

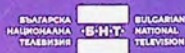
Люка посвещава голяма част от времето си за композиране и вече е създал около 20 творби за соло пиано и камерна музика. Сред тях са *Orpheo* – Концертино за пиано, ударни и струнен оркестър, чиято премиера е направена от *Кремерата Балтика* и клавирно трио, създадено под патронажа на Фондация *Louis Vuitton* в Париж. Като постоянен гост-артист на *Кремерата Балтика*, Люка получава поръчка за написването на камерна опера.

Пет от неговите албуми с музика от Скарлати, Бах, Бетовен, Шуберт, Шопен, Лист, Равел, Метнер и Шимановски са издадени от *Sony Classical*. Последният му запис, който е издаден в края на 2019 и представлява монументален албум в четири части в памет на Скарлати, получава адмиращите на *Ню Йорк Таймс* и е селектиран от NPR сред 10-те класически албума, които ни въвеждат в новото десетилетие.

Пробивът на Люка на конкурса *Чайковски* е тема на документалния филм *To Music*, режисиран от Мартин Мирабел, продуциран от *Bel Air Media* и представен на Международния филмов фестивал в Биариц през 2018.

Програмата подготви
Мария Дуканова

www.bta.bg

